

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

Περίηλθε εις γνώση μας το τελικό σχέδιο νόμου το οποίο θα ενσωματώσει στο εθνικό μας δίκαιο την Ευρωπαϊκή Οδηγία 26/2014/ΕΕ για τη συλλογική διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών για επιγραμμικές χρήσεις μουσικών έργων στην εσωτερική αγορά.

Το εν λόγω σχέδιο νόμου αποτελεί το τελικό κείμενο το οποίο πρόκειται να εισαχθεί προς ψήφιση στην Βουλή των Ελλήνων και κατέληξε στη μορφή που υπάρχει σήμερα κατόπιν καίριων τροποποιήσεων στο κείμενο αυτού από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Όπως θα διαπιστώσετε, το κείμενο αυτό όχι μόνον δεν μεταφέρει το κείμενο της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ στο εθνικό μας δίκαιο, αλλά παρεκκλίνει από το πνεύμα και τις αρχές αυτής σε καίρια σημεία ζωτικής σημασίας.

Ειδικότερα:

I. ΓΡΑΜΜΗ , ΠΝΕΥΜΑ & ΚΑΙΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

Σύμφωνα με τη **σκέψη 8** της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ «Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι ο συντονισμός των εθνικών κανόνων που αφορούν στην πρόσβαση στη διαχείριση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, τους όρους διακυβέρνησής τους, και το εποπτικό πλαίσió τους και θα πρέπει συνεπώς να βασίζεται επίσης στο άρθρο 53 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ. Επιπλέον, δεδομένου ότι πρόκειται για έναν τομέα παροχής υπηρεσιών σε ολόκληρη την Ένωση, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να βασίζεται στο άρθρο 62 ΣΛΕΕ.»

Σύμφωνα με τη **σκέψη 9** της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ «Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι επίσης ο καθορισμός απαιτήσεων που ισχύουν για τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης προκειμένου **να διασφαλίσουν υψηλό επίπεδο διακυβέρνησης, οικονομικής διαχείρισης, διαφάνειας και λογοδοσίας. Αυτό, ωστόσο, δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να επιβάλλουν, στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που είναι εγκατεστημένοι στην επικράτειά τους, αυστηρότερα πρότυπα από εκείνα που καθορίζονται στον τίτλο II της παρούσας οδηγίας εφόσον τα αυστηρότερα αυτά πρότυπα συνάδουν με το δίκαιο της Ένωσης»**

Σύμφωνα με τη **σκέψη 14** της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ «Η παρούσα οδηγία δεν υποχρεώνει τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης να αποκτήσουν μια συγκεκριμένη νομική μορφή. Στην πράξη, οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν υπό διάφορες νομικές μορφές όπως σωματεία, συνεταιρισμοί ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, που ελέγχονται από ή ανήκουν σε δικαιούχους πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων ή οντότητες που αντιπροσωπεύουν τους δικαιούχους αυτούς, που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία μέσω της επιλογής νομικής μορφής. Ωστόσο, σε ορισμένες εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω της νομικής μορφής ενός οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, το στοιχείο της κυριότητας ή του ελέγχου απουσιάζει. Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα, στην περίπτωση των ιδρυμάτων στα οποία δεν υπάρχουν μέλη. Εντούτοις, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται και στους οργανισμούς αυτούς. **Ομοίως, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να προλαμβάνουν την καταστρατήγηση των**

υποχρεώσεων. Σημειωτέον ότι οι οντότητες που εκπροσωπούν δικαιούχους, και είναι μέλη οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, μπορούν να είναι άλλοι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης, σωματεία δικαιούχων, ενώσεις ή άλλοι οργανισμοί».

Σύμφωνα με τη **σκέψη 15** της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ «Οι δικαιούχοι θα πρέπει να μπορούν να αναθέτουν τη διαχείριση των δικαιωμάτων τους σε ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης. Αυτές οι ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης είναι εμπορικές οντότητες και διαφέρουν από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης επειδή μεταξύ άλλων δεν ανήκουν στους δικαιούχους ή δεν ελέγχονται από αυτούς. Ωστόσο, στον βαθμό που οι ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης ασκούν τις ίδιες δραστηριότητες με τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν ορισμένες πληροφορίες στους δικαιούχους που αντιπροσωπεύουν, στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, στους χρήστες και στο κοινό.»

Σύμφωνα δε με το **άρθρο 1** της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ με τίτλο «Αντικείμενο»: «Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία της διαχείρισης των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Επίσης, θεσπίζει προϋποθέσεις για τη χορήγηση πολυεδαφικών αδειών από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων των δημιουργών επί μουσικών έργων, όσον αφορά την επιγραμμική τους χρήση.»

Σύμφωνα με το **άρθρο 2** παρ. της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 26/2014/ΕΕ «Το άρθρο 16 παράγραφος 1, τα άρθρα 18 και 20, το άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχεία α), β), γ), ε), στ) και ζ), και τα άρθρα 36 και 42 εφαρμόζονται σε όλες τις ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση.»

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.

Εκ των ανωτέρω προκύπτει με σαφήνεια ότι η Ευρωπαϊκή Οδηγία έχει ως απώτερο σκοπό την προστασία των δημιουργών μέσα από την εύρυθμη και διαφανή λειτουργία των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης. Είναι εμφανής η βούληση του ενωσιακού νομοθέτη να διακρίνει σαφώς τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης από τις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης, οι οποίες έχουν καθαρά εμπορικό και κερδοσκοπικό χαρακτήρα, στις οποίες άλλωστε δίνονται ορισμένα μόνο προνόμια και καθορίζονται συγκεκριμένες διατάξεις οι οποίες τυγχάνουν εφαρμογής σε αυτές τις εμπορικές οντότητες. Όπως ρητά προβλέπει το άρθρ. 2 §4 της Οδηγίας, μόνο 13 διατάξεις της σε 6 άρθρα (επί συνόλου 37 άρθρων ουσιαστικού δικαίου) εφαρμόζονται στις Α.Ο.Δ.. Όλες οι υπόλοιπες αφορούν αποκλειστικά τους Ο.Σ.Δ..

Πιο συγκεκριμένα, η Οδηγία ρυθμίζει μια σειρά από παραμέτρους που αφορούν τη λειτουργία των Ο.Σ.Δ., όπως κανόνες συμμετοχής των δικαιούχων στη Διοίκηση, διαφάνειας, λογοδοσίας κλπ, καθώς και σειρά από θέματα που αφορούν τις επιγραμμικές (online) και πολυεδαφικές άδειες χρήσης, τις σχέσεις με τους δημιουργούς κ.α., εξαιρώντας ρητά τις Α.Ο.Δ. από τις ρυθμίσεις αυτές.

Δηλαδή οι Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης δεν ρυθμίζονται από την Οδηγία αλλά κατ' εξαίρεση προβλέπονται σε αυτήν σαν χωριστή οντότητα με χωριστή λειτουργία, οργάνωση και δραστηριότητα, ενώ αφήνονται αυτές σε διαφορετικό επίπεδο ρύθμισης από τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης. Συνεπώς οι Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης εξαιρούνται από τη πεδίο εφαρμογής των πλέον κρίσιμων διατάξεων της Οδηγίας (αυτό

είναι ξεκάθαρο από την Οδηγία, δεν υπάρχει αμφισβήτηση) και μόνο κατ' εξαίρεση εφαρμόζονται σε αυτές ορισμένοι κανόνες διαφάνειας (βλ. άρθ. 2 §4). Αντίθετα η ως άνω Ευρωπαϊκή Οδηγία ρυθμίζει αποκλειστικά την λειτουργία των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης και αναφέρεται στις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης προκειμένου να τις αντιπαραβάλλει με τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης και να τονίσει τη διαφορετικότητα τους και ότι ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ σε καμία περίπτωση Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης.

Ωστόσο δεν αποκλείεται σύμφωνα με το πνεύμα της Οδηγίας μια εμπορική εταιρεία να είναι Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθ. 3 περ. α', δηλαδή ανήκει σε δικαιούχους και έχει οργανωθεί σε μη κερδοσκοπική βάση (κρίση η οποία δεν είναι τυπική αλλά ουσιαστική). Για παράδειγμα, ακόμη και μια κεφαλαιουχική κι εκ του νόμου εμπορική εταιρία, όπως μια Ανώνυμη Εταιρία (Α.Ε.), θα μπορούσε να είναι Ο.Σ.Δ. εφόσον πληρούνται τα δυο κριτήρια του ορισμού, αν δηλαδή πρόκειται για Α.Ε. ευρείας λαϊκής βάσης, οι μετοχές της διανέμονται μόνο σε δικαιούχους και το Καταστατικό της προβλέπει τη μη διανομή κερδών. Εξάλλου, η Οδηγία έχει προβλέψει και το ενδεχόμενο μια κερδοσκοπική εταιρία να ανήκει σε Ο.Σ.Δ., οπότε εφαρμόζεται για αυτήν το σύνολο των διατάξεων της Οδηγίας (βλ. άρθ. 2 §3).

II. ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΚΟ, ΑΝΤΙΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ ΚΑΙ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΕΝΩΣΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

A.

ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

Από την μελέτη του νέου σχεδίου νόμου και των οικείων διατάξεων προκύπτει προδήλως ότι καταρχάς αυτό παραβιάζει το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αναφερόμαστε ενδεικτικά στα εξής σημεία:

1. Η εξαίρεση της ΑΕΠΙ από το καθεστώς των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης. Η ΑΕΠΙ λειτουργούσε όλα αυτά τα χρόνια ως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης. Με το νέο νομοσχέδιο περνάει σε ειδικό καθεστώς με πρόσχημα τη νομική της μορφή, η οποία δεν εμπίπτει στον ορισμό της Οδηγίας για τη συλλογική διαχείριση. Ωστόσο η Οδηγία ρητά αναφέρει στο Προοίμιο 14 ότι «Τα Κράτη Μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να προλαμβάνουν την καταστρατήγηση των υποχρεώσεων που προβλέπονται από την παρούσα Οδηγία μέσω της επιλογής νομικής μορφής». Η Οδηγία έχει σκοπό να ρυθμίσει ακριβώς τις περιπτώσεις όπως η ΑΕΠΙ δίνοντας τον έλεγχο στα μέλη της ή/και καθιστώντας την μη κερδοσκοπικό οργανισμό. **Συνεπώς το νομοσχέδιο παραβιάζει ευθέως όλες τις διατάξεις της Οδηγίας που αναφέρονται στη λειτουργία των ΟΣΔ και στις αποφασιστικές αρμοδιότητες που πρέπει να έχουν οι δημιουργοί μέλη της, ενώ εξομοιώνει την έννοια των Ο.Σ.Δ. με αυτή των Α.Ο.Δ.**

Ειδικότερα:

Είναι εξ ορισμού αδύνατη η εξομοίωση κατά το λειτουργικό - οργανωτικό μέρος (ιδίως κατά το Κεφάλαιο 1 της Οδηγίας), δηλαδή πρώτιστα για πρακτικούς και συνεπεία αυτών για νομικούς λόγους. Πρακτικά, διότι οι μεν Ο.Σ.Δ., όπως ορίζονται στην Οδηγία, ανήκουν σε / ελέγχονται από τους δικαιούχους πνευματικών / συγγενικών δικαιωμάτων και ο σκοπός τους δεν είναι κερδοσκοπικός, ενώ αντίθετα οι Α.Ο.Δ. είναι εξ ορισμού κερδοσκοπικές επιχειρήσεις που ανήκουν σε τρίτους (μη δικαιούχους). Έτσι, είναι νομικά αδύνατο οι διατάξεις της Οδηγίας που αφορούν τη συμμετοχή των δικαιούχων στη Γενική Συνέλευση του νομικού προσώπου, το διορισμό και τον έλεγχο της διοίκησης από αυτήν να εφαρμοστεί στις Α.Ο.Δ., καθώς οι δικαιούχοι δεν είναι μέλη της Γενικής Συνέλευσης της επιχείρησης (παρά μόνο οι μέτοχοι / εταίροι της, που είναι τρίτοι), η δε επιχείρηση είναι κερδοσκοπική.

Με αυτό το δεδομένο, καθίσταται αδύνατη και η εξομοίωση κατά το μέρος εκείνων των δικαιωμάτων και προνομίων των Ο.Σ.Δ. που είναι αναγκαστικά συνδεδεμένα με τη μορφή και το χαρακτήρα τους (ως ελεγχόμενων / μη ελεγχόμενων από τους δικαιούχους και μη κερδοσκοπικών / κερδοσκοπικών νομικών προσώπων, αντίστοιχα), όπως η χορήγηση πολυεδαφικών αδειών χρήσης κ.α..

Κατά τη σύνταξη της Οδηγίας, ο Ενωσιακός Νομοθέτης είχε υπόψη του και τους Ο.Σ.Δ. και τις Α.Ο.Δ. κι επέλεξε, συνειδητά και συγκεκριμένα, ποιες παρεμβάσεις θα κάνει στη λειτουργία των μεν και των δε, ποιες υποχρεώσεις θα τους επιβληθούν ανάλογα με την ιδιοκτησιακή σύνθεση (δικαιούχοι δικαιωμάτων / τρίτοι) και τον προσανατολισμό τους (κερδοσκοπικός / μη κερδοσκοπικός), και ποια αντίστοιχα δικαιώματα και προνόμια θα έχουν.

Η Οδηγία αφορά τους Ο.Σ.Δ.. Αν αποτελούσε βούληση του νομοθέτη να αφορά και τις Α.Ο.Δ. θα το είχε ορίσει ρητά - και στο βαθμό το ήθελε το έπραξε.

Ας μην ξεχνάμε, εξάλλου, ότι η Οδηγία δε ρυθμίζει λ.χ. την παραχώρηση δημόσιας εξουσίας ή προνομίων σε ιδιώτες, αλλά τις σχέσεις ιδιωτών μεταξύ τους, πρωτίστως επιβάλλοντας κανόνες και υποχρεώσεις, και ως εκ τούτου πρέπει να ερμηνευθεί συσταλτικά, κατά τρόπον ώστε να υπάρχει η μικρότερη δυνατή επέμβαση στην ιδιωτική οικονομία και την ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών - κάτι που αφορά ιδίως τις Α.Ο.Δ. και λειτουργεί προς όφελός τους.

Συνεπώς, οι Ο.Σ.Δ. οφείλουν να λειτουργούν σύμφωνα με την Οδηγία στο σύνολό της κι έχουν στο ακέραιο όλες τις υποχρεώσεις, όλα τα δικαιώματα και όλα τα προνόμια που αυτή ορίζει. Οι Α.Ο.Δ., αντίθετα, λειτουργούν με βάση το κοινό δίκαιο και τους όρους της αγοράς και σε αυτές δεν μπορεί να εφαρμοστεί η Οδηγία παρά μόνο στο βαθμό που η ίδια προβλέπει περιοριστικά στο άρθ. 2 §4.

Επιπλέον είναι ανεπίτρεπτο, ως αντίθετο με την Οδηγία, τη Σ.Λ.Ε.Ε. και το Ελληνικό Σύνταγμα (εν προκειμένω), να απονεμηθούν με το εθνικό δίκαιο στις Α.Ο.Δ. ίσα δικαιώματα και προνόμια με τους Ο.Σ.Δ. αλλά λιγότερες υποχρεώσεις.

Και δεδομένου πως οι Α.Ο.Δ. έχουν λιγότερες υποχρεώσεις ευθέως και αναγκαστικά από τη φύση και τη λειτουργία τους, είναι εξ ορισμού εσφαλμένο να αναγνωριστούν στις Α.Ο.Δ. ίσα δικαιώματα και προνόμια με τους Ο.Σ.Δ..

Πολύ περισσότερο, είναι πέρα για πέρα ανεπίτρεπτο, ως ευθέως αντίθετο και με την Οδηγία, τη Σ.Λ.Ε.Ε. και το Σύνταγμα, να υπάρχει ίση μεταχείριση μεταξύ Ο.Σ.Δ. και Α.Ο.Δ. στα δικαιώματα και τα προνόμια αλλά διακριτή μεταχείριση σε υποχρεώσεις οι οποίες δε συνδέονται αναγκαστικά (εξ ορισμού) με τη διαφορετικότητα στη σύνθεση και τη λειτουργία τους, και δη προς όφελος των Α.Ο.Δ..

Το παράδοξο φαίνεται στο παράδειγμα της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών: εάν στους Ο.Σ.Δ., οι οποίοι ανήκουν στους δικαιούχους κι ελέγχονται από αυτούς και το Κράτος με αυξημένους όρους διαφάνειας και λογοδοσίας, άρα λειτουργούν με αυξημένο διοικητικό και οικονομικό κόστος, επιβληθεί το πρόσθετο διοικητικό, οικονομικό και δικαιοπρακτικό βάρος να διαπραγματεύονται με τους χρήστες την εύλογη αμοιβή, ενώ στις Α.Ο.Δ. όχι, αυτό μπορεί να δώσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στις κερδοσκοπικές Α.Ο.Δ. (έναντι των Ο.Σ.Δ.), τόσο διότι μπορούν εν δυνάμει να λειτουργήσουν με μικρότερο κόστος, όσο και διότι μπορούν να καθορίζουν τις αμοιβές με απόλυτο τρόπο (στο βαθμό που το επιτρέπει το Αστικό Δίκαιο και το Δίκαιο του Ανταγωνισμού, βεβαίως), έναντι των Ο.Σ.Δ. που οφείλουν να διαπραγματεύονται.

Η διαφοροποίηση αυτή επιτρέπεται από την Οδηγία. Ωστόσο, αντισταθμίζεται με τα λοιπά προνόμια και δικαιώματα που παρέχει ειδικά για τους Ο.Σ.Δ. αλλά όχι στις Α.Ο.Δ., όπως η χορήγηση πολυεδαφικών αδειών.

Αν ο εθνικός νόμος επιτρέψει την εξίσωση στα δικαιώματα και τα προνόμια αλλά τη διαφοροποίηση στις υποχρεώσεις ευνοώντας τις κερδοσκοπικές Α.Ο.Δ., που μάλιστα ανήκουν σε τρίτους, έναντι των μη κερδοσκοπικών Ο.Σ.Δ., που ανήκουν σε δικαιούχους, το οποίο είναι ευθέως αντίθετο με το πνεύμα και το γράμμα της Οδηγίας.

2. Η Οδηγία προβλέπει με σαφήνεια ότι το Κράτος Μέλος εγκατάστασης είναι εκείνο που ελέγχει τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης (ΟΣΔ) για τυχόν παραβίαση των διατάξεων της Οδηγίας (Προοίμιο 9, άρθρα 36(1), 37(2) Οδηγίας). Σε περίπτωση που ο ΟΣΔ αυτός δραστηριοποιείται και σε άλλο κράτος και παραβιάζει τις σχετικές διατάξεις τότε το Κράτος στο οποίο οι διατάξεις αυτές παραβιάζονται απευθύνεται στο ΚΜ εγκατάστασης προκειμένου να επιληφθεί. Το παρόν νομοσχέδιο προβλέπει ότι το Υπουργείο έχει αρμοδιότητα και γι αυτούς τους ΟΣΔ και ΑΟΔ (ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης) που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα παραβιάζοντας τα σχετικά άρθρα της Οδηγίας (άρθρα 2(6), 3ιζ, 4(1) νομοσχεδίου).

3. Το νομοσχέδιο προβλέπει διαχειριστικά έξοδα για τους ΟΣΔ 20%. Δηλαδή όταν ένας ΟΣΔ εισπράττει 100 ευρώ, μπορεί να κρατήσει έως 20 ενώ τα υπόλοιπα πρέπει να τα διανείμει στα μέλη του. Την ίδια στιγμή μπαίνει εξαίρεση για τα δικαστικά έξοδα (γεγονός που επιτρέπει σε έναν ΟΣΔ να τα διπλασιάσει) και μέσω μεταβατικής

διάταξης προβλέπεται η εφαρμογή της υποχρέωσης αυτής το 2021! Δηλαδή όχι απλώς η διαχείριση ενός ΟΣΔ δεν γίνεται πιο αποτελεσματική αλλά ταυτόχρονα ενδέχεται να αυξηθούν τα διαχειριστικά έξοδα σε σχέση με τα υπάρχοντα! Αυτό αντιβαίνει ευθέως τις διατάξεις της Οδηγίας που προβλέπουν ότι οι κρατήσεις πρέπει να είναι εύλογες, δικαιολογημένες και τεκμηριωμένες (α. 12(2)-(3) «οι κρατήσεις θα πρέπει να είναι εύλογες σε συνάρτηση με τις υπηρεσίες που παρέχει ο ΟΣΔ [...] και τα έξοδα διαχείρισης δεν υπερβαίνουν τις δικαιολογημένες και τεκμηριωμένες δαπάνες του ΟΣΔ για τη διαχείριση...»).

Επίσης ΟΣΔ που έχουν έσοδα κάτω των 250.000 ευρώ δεν έχουν ταβάνι στα διαχειριστικά έξοδα. Δηλαδή μπορούν να εισπράττουν 100 και να δαπανούν 100!

4. Στο άρθρο 18 του ν. 2121/1993 για την εύλογη αμοιβή εισάγεται διάταξη σύμφωνα με την οποία εάν ο υπόχρεος (ο εισαγωγέας ή κατασκευαστής τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούνται για την ιδιωτική αντιγραφή) παραλείπει να εκπληρώσει την υποχρέωσή του αυτή ή την εκπληρώνει ελλιπώς ή εσφαλμένα οφείλει να καταβάλει το διπλάσιο της εύλογης αμοιβής που θα κατέβαλε! Η διάταξη αυτή παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας και δεν συνιστά πρόσφορο μέσο. Στην ουσία προβλέπεται μία ποινική ρήτρα η οποία αντιστοιχεί στο πλήρες ποσό της εύλογης αμοιβής και η οποία δεν λαμβάνει υπόψη της ότι μπορούν μία δήλωση να υποβληθεί ελλιπώς χωρίς κατ' ανάγκη να υπάρχει δόλος!

5. Στο άρθρο 55(3) προβλέπεται ότι εάν ΑΟΔ (δηλ. εταιρείες που δεν συνιστούν ΟΣΔ) δραστηριοποιούνται στην αγορά της συλλογικής διαχείρισης με συνολικό μερίδιο 40% εφαρμόζονται σε αυτές οι ειδικές διατάξεις που προβλέπονται για τις ΑΟΔ που διαθέτουν μόνες της μερίδιο 40%. Αυτό παραβιάζει τη βασική ελευθερία παροχής υπηρεσιών στην ΕΕ διότι στην ουσία πιάνει από την πίσω πόρτα όλες τις ΑΟΔ (ανεξαρτήτως του μεριδίου που έχουν στην αγορά ατομικά) γεγονός που απαγορεύεται ρητά όχι μόνον από την Οδηγία αλλά και από τη Σύμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού.

B.

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΑΕΠΙ

Αξίζει επιπλέον να σημειωθεί ότι το νέο νομοσχέδιο τροποποιείται ξαφνικά ώστε η ΑΕΠΙ να βγαίνει τρομερά και σκανδαλωδώς ευνοημένη από το νέο καθεστώς. Συγκεκριμένα:

1. Η ΑΕΠΙ θα πάψει να λειτουργεί ως Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης (ΟΣΔ), όπως λειτουργούσε μέχρι σήμερα, αλλά θα τελεί σε ένα "ειδικό προνομιακό καθεστώς", το οποίο θα της εξασφαλίζει όλα τα πλεονεκτήματα των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης, ενώ θα έχει μερικές μόνον από τις υποχρεώσεις τους. Δηλαδή το άρθρο 56 για τη Δεσπόζουσα Θέση και για ότι πρέπει υποχρεωτικά όποιος την έχει να είναι Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης (δηλαδή να είναι ή μη κερδοσκοπικός ή να ελέγχεται από τα μέλη του σύμφωνα με το άρθρο 3 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας) αλλοιώνεται φωτογραφικά ειδικά για την ΑΕΠΙ δημιουργώντας την κατηγορία Ανεξάρτητη Οικονομική Οντότητα με δεσπόζουσα θέση! Αυτό σημαίνει ότι θα

υπάρχουν ΟΣΔ δύο ταχυτήτων. Η ΑΕΠΙ (με ειδικό προνομιακό καθεστώς) και όλοι οι άλλοι. Χαρακτηριστικό του νέου αυτού καθεστώτος είναι ότι η ΑΕΠΙ δεν θα ελέγχεται από τα μέλη της, όπως όλοι οι υπόλοιποι ΟΣΔ. Αντίθετα, θα υπάρχει μία επίφαση ελέγχου από κάποιο συμβούλιο, ενώ η πλειοψηφία των δημιουργών, όπως προβλέπει η οδηγία της Ε.Ε., θα είναι ανήμπορη να επιβάλει οτιδήποτε.

2. Καταργείται η διαδικασία συναπόφασης αμοιβολογίων που περιλάμβανε το προηγούμενο νομοσχέδιο, ώστε να μπορεί η ΑΕΠΙ να αποφασίζει μονομερώς τα αμοιβολογία της κατά το δοκούν και να εκβιάζει τους χρήστες μουσικής έχοντας το πάνω χέρι με ποινικό. Δηλαδή θα αποφασίζει η ίδια για το πόσο υψηλές θα είναι οι αμοιβές της και όσοι δεν συμμορφώνονται θα τους πηγαίνει τόσο στα πολιτικά δικαστήρια για να πληρώσουν όσο και στα ποινικά. Με άλλα λόγια, το άρθρο 45 του νόμου με την πρόσφατη αλλοίωσή του κάνει τη συλλογική διαπραγμάτευση εθελοντική!
3. Δεν θα υπάρχει κανένας ουσιαστικός έλεγχος στα οικονομικά της ΑΕΠΙ, δεδομένου ότι θα συνεχίζει να είναι κερδοσκοπική επιχείρηση που θα ανήκει σε μία και μοναδική οικογένεια, η οποία θα τη διαχειρίζεται κατά το δοκούν. Πόσο μάλλον που με αυτή την αλλοίωση του νόμου καταργείται το άρθρο 53, δηλαδή ο κρατικός επίτροπος!

Ειδικότερα αναφέρουμε ενδεικτικά κατωτέρω πώς το νομοσχέδιο τροποποιήθηκε σε κρίσιμες διατάξεις προκειμένου να εξυπηρετεί τα συμφέροντα της ΑΕΠΙ και ενάντια στα συμφέροντα των δημιουργών / δικαιούχων:

ΑΡΘΡΟ 45 (ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΓΙΑ ΑΜΟΙΒΕΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΜΟΥΣΙΚΗΣ)

Η δημόσια εκτέλεση μουσικής σε καταστήματα και επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος παρουσιάζει σήμερα τα εξής προβλήματα:

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης (ΟΣΔ) χρεώνουν κατά βούληση και μονομερώς τις αμοιβές που κρίνουν ενώ οι περισσότεροι έχουν μονοπωλιακή θέση στην αγορά (δηλ. παρέχουν ένα προϊόν που δεν το παρέχει κανένας άλλος στον τομέα τους). Δεν υπάρχει κανένας έλεγχος των αμοιβολογίων τους.
2. Τα κριτήρια βάσει των οποίων καταβάλλει δικαιώματα ένα κατάστημα σε έναν ΟΣΔ καθορίζονται μονομερώς από τους ΟΣΔ και εάν ένας χρήστης δεν συμφωνεί δεν έχει άλλη λύση παρά να προσφύγει στα δικαστήρια.
3. Τα δικαστήρια δεν συνιστούν λύση διότι κανείς θα πρέπει να περιμένει χρόνια για να εκδοθεί μία απόφαση. Λόγω του τεράστιου αριθμού των προσφυγών τα δικαστήρια καταπονούνται, οι αποφάσεις που εκδίδονται αργούν πάρα πολύ ενώ στην ουσία αντιγράφει η μία την άλλη διότι οι δικαστές δεν έχουν τη σχετική τεχνογνωσία για το ποιες θα πρέπει να είναι οι αμοιβές σε μία τόσο εξειδικευμένη αγορά. Επίσης οι αμοιβές στις οποίες καταλήγει ένα δικαστήριο είναι τουλάχιστον διπλάσιες από ό,τι θα πλήρωνε ένας χρήστης εάν είχε προμηθευτεί την άδεια εξαρχής (υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον ν. 2121/1993), και ταυτόχρονα προσαυξημένες με τόκους υπερημερίας. Στο τέλος είτε ο χρήστης αδυνατεί να

πληρώσει την αμοιβή που έχει επιδικασθεί είτε η επιχείρηση δεν υπάρχει πλέον οπότε ο ΟΣΔ δεν μπορεί να την εισπράξει.

4. Ταυτόχρονα η ΑΕΠΙ εκβιάζει του χρήστες που δεν πληρώνουν με ποινικό και αυτόφωρη διαδικασία δημιουργώντας ένα άδικο και άνισο καθεστώς στην αγορά.

5. Προκειμένου οι ΟΣΔ να λάβουν τα χρήματά τους μέσω δικαστικών αποφάσεων αυξάνουν σημαντικά τα διαχειριστικά τους έξοδα με αποτέλεσμα το ποσό που λαμβάνουν για λογαριασμό των δικαιούχων να μην καταλήγει ποτέ ολόκληρο ή σε μεγάλο μέρος του σε αυτούς.

6. Πληρώνονται κάποιοι μόνον από τους ΟΣΔ ενώ άλλοι δεν πληρώνονται διότι χρειάζονται τεράστια επένδυση για να έχουν πρόσβαση σε όλα τα καταστήματα στη χώρα, την οποία σε πολλές περιπτώσεις δεν διαθέτουν.

7. Τα καταστήματα που δεν πληρώνουν βρίσκονται σε ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε σχέση με αυτά που πληρώνουν.

8. Οι χρήστες δεν γνωρίζουν ούτε τι ακριβώς πρέπει να πληρώσουν διότι άλλη είναι η τιμή που εμφανίζεται στο αμοιολόγιο ενός ΟΣΔ και άλλη αυτή που καταβάλει στην πράξη ο χρήστης, ο οποίος μπορεί να πληρώνει στη βάση συμβάσεων ή άλλων συμφωνιών που έχουν ενδεχομένως γίνει με κάποιον από τους φορείς στους οποίους ανήκει.

9. Τα κριτήρια που έχει ο κάθε ΟΣΔ για τον καθορισμό των αμοιβών του δεν συμπίπτουν μεταξύ τους, οπότε ο χρήστης δεν μπορεί να υπολογίσει με τον ίδιο τρόπο τι καταβάλει και σε ποιον.

10. Ταυτόχρονα οι χρήστες δεν είναι ενήμεροι πόσους πληρώνουν διότι δεν επιλέγουν να εισπράξουν όλοι οι ΟΣΔ από την αγορά ενώ εκείνοι που εισπράττουν προκειμένου να εισπράξουν τις αμοιβές τους παραπλανούν τους χρήστες ότι δεν έχουν υποχρέωση να καταβάλουν σε άλλους ή ότι δεν υπάρχουν άλλοι (συνήθης πρακτική της ΑΕΠΙ).

11. Οι ΟΣΔ ακόμη και αν επιθυμούν να διαπραγματευθούν με ενώσεις χρηστών δεν γνωρίζουν α) με ποιες να διαπραγματευθούν δεδομένου ότι κάποιες είναι ανταγωνιστικές μεταξύ τους, β) οι ενώσεις χρηστών μπορεί να είναι διστακτικές γιατί δεν υπάρχει μηχανισμός προβλεπόμενος στον νόμο για να διευκολύνει αυτή την κατάσταση και γ) δεν υπάρχει τρόπος να γνωρίζουν ότι αυτή θα είναι μία επιτυχημένη πρακτική που θα υποχρεώσει τα μέλη των ενώσεων να καταβάλουν το συμφωνημένο τίμημα διαφορετικά θα υπόκεινται σε συγκεκριμένες κυρώσεις.

Το άρθρο 45 του παλιότερου σχεδίου του νόμου έλυσε όλα αυτά τα προβλήματα προβλέποντας υποχρεωτική διαμεσολάβηση σε τρία στάδια πριν τη προσφυγή στα δικαστήρια. Συγκεκριμένα:

- προέβλεπε συγκεκριμένες ενώσεις χρηστών που θα είχαν δικαίωμα να διαπραγματευτούν με τους ΟΣΔ

- σε πρώτο στάδιο οι διαπραγματεύσεις θα γίνονταν μεταξύ των φορέων και σε δεύτερο θα υπήρχε η συμμετοχή -ως διαμεσολαβητή- του ΟΠΙ και στο βαθμό μόνον που θα το επιθυμούσαν τα μέρη εάν δεν είχε επιτευχθεί συμφωνία στο πρώτο στάδιο. Εάν ούτε το δεύτερο στάδιο οδηγούσε σε συμφωνία τότε γινόταν παραπομπή της υπόθεσης σε Επιτροπή, η οποία αφού άκουγε όλες τις πλευρές θα πρότεινε λύση. Εάν τα μέρη δεν την αποδέχονταν (είχαν και το δικαίωμα αν την τροποποιήσουν αν ήθελαν) τότε προσέφευγαν στο Εφετείο Αθηνών που καθόριζε τις αμοιβές για όλη την Ελλάδα.

- Η διαδικασία θα ήταν σύντομη, ενιαία για όλη την Ελλάδα, θα βασιζόταν σε ελεύθερες διαπραγματεύσεις των μερών και θα συνέχιζε με Επιτροπή και δικαστήριο μόνον εάν τα μέρη δεν συμφωνούσαν. Τα κριτήρια για τις αμοιβές θα ήταν διαφανή, αντικειμενικά και δίκαια. Θα είχαν συμμετοχή στην αμοιβή όλοι οι δικαιούχοι ΟΣΔ και οι χρήστες θα ήξεραν ακριβώς τι έπρεπε να πληρώσουν και που.

ΑΡΘΡΟ 53 (ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ)

Η διάταξη αυτή εισήχθη διότι υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για οικονομικές ατασθαλίες και μη βιωσιμότητα της ΑΕΠΙ. Υπήρχε επίσης ο κίνδυνος η ίδια η ΑΕΠΙ να αποφασίσει το κλείσιμό της προκειμένου να εκβιάσει καταστάσεις και ενόψει της ψήφισης του νομοσχεδίου. Σε περίπτωση που η ΑΕΠΙ διαλυόταν για έναν από αυτούς τους λόγους οι δημιουργοί-μέλη της δεν θα έμεναν στο δρόμο. Θα υπήρχε μία μεταβατική περίοδος εξυγίανσης ή προσχώρησής τους σε άλλο ΟΣΔ.

Ο Επίτροπος είναι θεσμός που χρησιμοποιείται για τη συλλογική διαχείριση στο εξωτερικό (π.χ. Βέλγιο) αλλά και σε άλλες περιπτώσεις πλην της συλλογικής διαχείρισης όπως στις τράπεζες, στις ασφαλιστικές εταιρείες κλπ.

Σκοπός της διάταξης αυτής δεν ήταν μόνον να εξασφαλίσει τα συμφέροντα των δημιουργών αλλά και τα συμφέροντα της αγοράς ώστε να μην σταματήσουν να καταβάλλονται οι σχετικές αμοιβές από τους χρήστες.

ΑΡΘΡΟ 56 (ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΕΠΙ ΩΣ ΟΣΔ)

Η διάταξη αυτή προέβλεπε ότι εάν μία ΑΟΔ έχει δεσπόζουσα θέση στην ελληνική αγορά στον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται τότε πρέπει να λειτουργεί ως ΟΣΔ. Η διάταξη αυτή σκοπό είχε να καλύψει της περιπτώσεις εκείνες όπου ένας ΟΣΔ συνέχιζε να διατηρεί νομική μορφή ή άλλαζε τη νομική του μορφή προκειμένου να μην εμπίπτει στον ορισμό που έχει η Οδηγία για τους ΟΣΔ και με τον τρόπο αυτό απέφευγε τις υποχρεώσεις που επιβάλλονταν από την Οδηγία.

Οι υποχρεώσεις που προβλέπει η Οδηγία σχετίζονται με διαφάνεια, πληροφόρηση, σωστή οικονομική διακυβέρνηση και λογοδοσία. Σε αυτά προβλέπεται και η συμμετοχή των δικαιούχων δεδομένου ότι το ανώτατο όργανο σε κάθε ΟΣΔ είναι η γενική συνέλευση των μελών του.

Οι αλλαγές που έγιναν στο τελευταίο σχέδιο νόμου θέτουν ειδικό καθεστώς για την ΑΕΠΙ, δηλαδή δημιουργούν ΟΣΔ δύο ταχυτήτων (κάτι που απαγορεύεται από την Οδηγία), δεν δίνουν κανένα έλεγχο στα μέλη της και προβλέπουν τη μελλοντική δημιουργία εποπτικού συμβουλίου (χωρίς να προβλέπεται πως ακριβώς θα γίνει αυτό) με γνωμοδοτικές και μόνον αρμοδιότητες και χωρίς καμία κύρωση.

Γ.
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συμπερασματικά εκ των ανωτέρω προκύπτει με σαφήνεια ότι το νέο σχέδιο νόμου :

- Ταυτίζει την έννοια των Οργανισμών Συλλογικής Διαχείρισης με τις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης
- Επεκτείνει την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Οδηγίας και στις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης
- Δίνει στις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης (με δεσπόμενη θέση), τα ίδια δικαιώματα με τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης κατά παρέκκλιση του άρθρου 2 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας (σύμφωνα με το οποίο «Το άρθρο 16 παράγραφος 1, τα άρθρα 18 και 20, το άρθρο 21 παράγραφος 1 στοιχεία α), β), γ), ε), στ) και ζ), και τα άρθρα 36 και 42 εφαρμόζονται σε όλες τις ανεξάρτητες οντότητες διαχείρισης που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση.»), αφού ορίζει ότι τυγχάνουν εφαρμογής τα άρθρα 1 έως 58 του νομοσχεδίου
- Ενώ αναγνωρίζονται σε πολλά σημεία στις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης καθ' υπέρβαση της Οδηγίας τα ίδια δικαιώματα με τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης, δεν επιβάλλονται και οι ίδιες υποχρεώσεις. Αυτό, στην έκταση που συμβαίνει, αποτελεί καταστρατήγηση και του γράμματος και του πνεύματος της Οδηγίας, και μάλιστα συνιστά παράβαση ρητής διάταξής της, που οδηγεί σε περαιτέρω στρέβλωση της ήδη στρεβλής εγχώριας αγοράς των πνευματικών / συγγενικών δικαιωμάτων - πάντα προς όφελος της ΑΕΠΙ.
- Αντικαθιστά στις ΑΟΔ με δεσπόμενη θέση (όπως η ΑΕΠΙ) τον έλεγχο από τους δικαιούχους (ΓΣ των μελών) με αυτόν του Εποπτικού Συμβουλίου, το οποίο όμως Εποπτικό Συμβούλιο δεν έχει την αρμοδιότητα να αποφασίζει αλλά προβαίνει απλώς σε εισηγήσεις, παραβιάζοντας και ακυρώνοντας με τον τρόπο αυτό το γράμμα της Οδηγίας για αυξημένη ανάγκη προστασίας των δικαιούχων.
- Παραβιάζει και καταστρατηγεί τόσο την ίδια την Οδηγία όσο και τις αρχές της ορθής και ομαλής ενσωμάτωσης αυτής στο εθνικό μας δίκαιο
- Επεκτείνει κατά πλήρη παράβαση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας την εφαρμογή των διατάξεων για τις πολυεδαφικές άδειες (ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι του νομοσχεδίου) ΚΑΙ στις Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης, ενώ η Οδηγία προβλέπει ρητά την εφαρμογή αυτών ΜΟΝΟ για τους Οργανισμούς Συλλογικής Διαχείρισης
- Περιέχει εν γένει διατάξεις αντισυνταγματικές και αντίθετες προς το ενωσιακό δίκαιο παραβιάζοντας την αρχή της αναλογικότητας,
- Θίγει σημαντικά συμφέροντα και δικαιώματα των δημιουργών / δικαιούχων
- Δημιουργεί κλίμα αθέμιτου ανταγωνισμού.
- Δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες ώστε όλοι οι ΟΣΔ να μπορούν να αλλάξουν νομική μορφή, να μετατραπούν σε ΑΟΔ και ως εκ τούτου να μην δεσμεύονται από τις διατάξεις και τις υποχρεώσεις της Οδηγίας.
- Φωτογραφίζει και εξυπηρετεί με τρόπο σαφή τα συμφέροντα της Ανώνυμης Εταιρείας ΑΕΠΙ (Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Μουσικών Πνευματικών Δικαιωμάτων) η οποία κατέχει δεσπόμενη θέση αυτή τη στιγμή στην αγορά και πληροί όλες τις προϋποθέσεις της έννοιας της Ανεξάρτητης Οντότητας Διαχείρισης,

αποτελεί δε οικογενειακή επιχείρηση και έχει μεταφέρει προσφάτως την έδρα της στην Κύπρο, παραβιάζοντας για ακόμα μία φορά θεμελιώδεις Αρχές του Συντάγματος και της ΣΛΕΕ, όπως η Αρχή της Αναλογικότητας και οι Αρχές του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

- Θίγει την Αρχή της Ισότητας λόγω της εφαρμογής κοινών κανόνων σε διαφορετικές περιστάσεις (υπό το δεδομένο ότι οι Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης ανήκουν στα μέλη τους και λειτουργούν μη κερδοσκοπικά, αποκλειστικά επ' ωφελεία αυτών, ενώ οι Ανεξάρτητες Οντότητες Διαχείρισης είναι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις τρίτων, μη δικαιούχων, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθ. 3).

Τέλος, είναι άξιο απορίας πως είναι δυνατόν το πρώτο σχέδιο νόμου, το οποίο ήταν ισορροπημένο και δίκαιο και είχε εκπονηθεί ύστερα από πληροφορίες μας από τον ΟΠΙ, προέβλεπε συγκεκριμένες αρμοδιότητες ελέγχου και εποπτείας που ασκούνταν από αυτόν σύμφωνα τόσο με τα προβλεπόμενα στην Οδηγία όσο και με την πρακτική σε άλλες χώρες. Το δεύτερο σχέδιο που εξυπηρετεί συγκεκριμένα συμφέροντα και εξαιρεί την ΑΕΠΙ από οποιονδήποτε ουσιαστικό έλεγχο και εποπτεία καταργεί ταυτόχρονα αρμοδιότητες του ΟΠΙ και τον αφοπλίζει! Μήπως το τελικό σχέδιο δεν το εκπόνησε το Υπουργείο αλλά συγκεκριμένα συμφέροντα τα οποία στηρίζει; Μήπως είναι προς το συμφέρον του Υπουργείου το χάος και η ασυδοσία ή τελικά εκείνοι που το εκπόνησαν θεώρησαν ότι είναι πιο εύκολη η πρόσβαση στον Υπουργό από ότι είναι στον ΟΠΙ;

Αθήνα, 16 Σεπτεμβρίου 2016

Γιάννης Γλέζος

Πρόεδρος ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

(Οργανισμός Συλλογικής Διαχείρισης Μουσικών Πνευματικών Δικαιωμάτων)

Πρόεδρος ΕΜΣΕ

(Ένωση Μουσικοσυνθετών Στιχουργών Ελλάδας)